

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
ЦАРИНСКА УПРАВА

01.10.00.СТ.047.01

**СТРАТЕГИЈА
ЗА РАЗВОЈ НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ЗА ПЕРИОД 2022-2024 ГОДИНА**

Февруари 2022

Содржина

1. <u>ВОВЕД</u>	6
2. <u>АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА ВО РАМКИ НА НАДЛЕЖНОСТИТЕ НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА</u>	8
Човечки ресурси	10
Функционална анализа во Царинската управа.....	10
PEST анализа	12
SWOT анализа	16
3. <u>ВИЗИЈА</u>	17
4. <u>МИСИЈА</u>	17
5. <u>ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ</u>	17
6. <u>СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ</u>	19
7. <u>ГЛАВНИ ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ</u>	37
8. <u>ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ</u>	37
9. <u>ЗАПИСИ</u>	38

	Стратешки план 2020-2024 на Европската канцеларија за борба против измама (Strategic Plan 2020-2024 of the European Anti-Fraud Office) ЕУ ревидирани патокази за подобра Царина (EU 'Customs blueprints')
ЕУ Програма Customs 2021-2027	Регулатива (ЕУ) бр. 2021/444
Договор за асоцијација и стабилизација (SSA)	Извештај за напредокот на Република Северна Македонија подготвен од Европската комисија за 2021 година
Национални стратегии и приоритети	Програма за работа на Владата на Република Северна Македонија 2020-2024 Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија во 2022 година (Службен весник на РСМ бр. 97 од 29.4.2021) Национална програма за усвојување на правото на Европската Унија 2021-2025 (НПАА) Стратегија за реформа на јавната администрација 2018-2022 година Фискалната стратегија на Република Северна Македонија за 2022-2024 Стратегија за реформа на даночниот систем 2021-2025 Национална стратегија за сајбер безбедност на Република Северна Македонија 2018-2022 година Национална Стратегија за борба против корупцијата и судирот на интереси 2021-2025 Национална стратегија за борба против перење пари и финансирање на тероризам (2021-2024) Национална стратегија на Република Северна Македонија за борба против тероризам 2018-2022 Стратегија за јакнење на капацитетите за водење финансиски истраги и конфискација на имот за период 2021-2023 Национална стратегија за интегрирано гранично управување 2021-2025 Стратегија за интелектуална сопственост 2022-2026
Финансиски документи	
Светска трговска организација (WTO)	Договор за олеснување на трговијата (Trade Facilitation Agreement (TFA))

Термин или кратенка	Значење
НПАА	Националната програма за усвојување на законодавството на Европската Унија
ИКТ	Информатичко комуникациска технологија
ЦУРСМ	Царинска управа на Република Северна Македонија
ЦИ	Царинска испостава
DG TAXUD	Генерален директорат за оданочување и Царинска унија, Европска

	комисија
PEST	Метод на управување преку кој се оценуваат поважните политички, економски, социјални и технолошки надворешни фактори кои можат да влијаат на работењето
SWOT	SWOT анализата (strengths, weaknesses, opportunities and threats) е стратегија за стратешко планирање што се користи за да помогне да се идентификуваат предностите, слабостите, можностите и заканите поврзани со конкуренцијата или планирањето
MEOS	Management of Economic Operators System – Систем за управување со економски оператори
СОЦДАД	Систем за обработка на царински декларации и акцизни документи

1. Вовед

Стратегијата за развој на Царинската управа на Република Северна Македонија за периодот од 2022-2024 е подготвена во согласност со стратешките определби и приоритети изнесени во Програмата за работа на Владата на Република Северна Македонија во периодот 2020-2024 година, Одлуката за утврдување на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија во 2022 година, Националната програма за усвојување на правото на Европската Унија 2021-2025 (НПАА), Стратегијата за реформа на јавната администрација 2018-2022 година; Фискалната стратегија на Република Северна Македонија за 2022-2024, Стратегијата за реформа на даночниот систем 2021-2025, Националната стратегија за сајбер безбедност на Република Северна Македонија 2018-2022 година, Националната Стратегија за борба против корупцијата и судирот на интереси 2021-2025, Националната стратегија за борба против перење пари и финансирање на тероризам (2021-2024), Националната стратегија на Република Северна Македонија за борба против тероризам 2018-2022, Стратегијата за јакнење на капацитетите за водење финансиски истраги и конфискација на имот за период 2021-2023, Националната Стратегија за интегрирано гранично управување 2021-2025, Стратегијата за интелектуална сопственост 2022-2026.

При дефинирањето на стратешките цели е земена предвид и одлучноста и посветеноста на Европската унија со даночните и царински политики да се овозможи поддршка за економско опоравување од кризата со COVID-19, да се подигнат царинските администрации на повисоко ниво на модернизација, со напредна екипираност која овозможува подобра заштита на граѓаните и општеството и ефикасно и проактивно делување на царинските служби според современите пројавени предизвици диктирани од глобализираниот и дигитален свет.

Фокусот на делување во Царинската унија на европско ниво соодветствува на приоритетите што се поставени во светски рамки од царинските администрации членки на Светската царинска организација. Планираните активности се сконцентрирани на организиран пристап во сегашните услови на пандемија, координирано да се управува со границите, да се зачува и подигне степенот на сигурност и безбедност, да се прилагодуваат постапките според електронската трговија во подем, постојано да се засилуваат капацитетите, да се практикува мерење на ефикасноста, да се внимава на етиката, да се напредува прогресивно во преминот кон дигитална Царина и во поголема мера да се применува анализа на податоци. Се очекува исто поголем ангажман на Царината во заштитата на животната средина, со насочување на царинските операции кон спречување и сузбивање на криминалните дејствија што ја загрозуваат животната средина.

Претстои дополнителен ангажман за поедноставување на законските прописи и оптимизација на царинските контроли, отстранување на административни бариери, примена на дигитални решенија.

Со оваа Стратегија се поставуваат одредници за развојно движење и прилагодливо делување кое подразбира подобро искористување на податоците (повеќе податоци и повеќе анализи за царински цели кои ќе го подобрат управувањето со ризик, постапките на царинење, контролата по царинење и сузбивањето на појавите на измама), примена на современи алатки и опрема и поблиска соработка со засегнатите страни и институции како предуслов за иновативно, ефикасно и паметно работење во услови на голем обем на трговски операции и значителни разоткриени случаи на измама и фалсификувани стоки.

1.1 Ангажман на Царинската управа според стратешките приоритети и цели на Владата на Република Северна Македонија и приоритетите од Националната програма за усвојување на правото на Европска Унија (НПАА)

Царинската управа активно се залага за реализација на стратешките приоритети на Владата на Република Северна Македонија што тежнеат кон современа и ефикасна државна администрација, јакнење на институционалните и административните капацитети и постојано воведување на нови повисоки стандарди во работењето:

- обезбедување на забрзан и одржлив економски раст, повисок животен стандард и квалитет на живот на граѓаните;
- справување со последиците предизвикани од светската пандемија предизвикана од Корона вирусот;
- успешно водење на пристапните преговори со Европската Унија,
- развивање на одбранбена политика во функција на развојот, независноста, територијалниот интегритет, безбедноста на граѓаните и колективната безбедност;
- владеењето на правото, независност на правосудството, доследна и неселективна борба против криминал и корупцијата со широка и обврзувачка транспарентност;
- модерна и ефикасна јавна администрација, базирана на дигитализација која обезбедува квалитетни и брзи услуги за граѓаните и деловните субјекти;
- целосно спроведување на Охридскиот рамковен договор, градење на граѓанска држава со етничка и социјална кохезија, врз принципите на меѓусебна толеранција и почитување и
- заштита на животната средина, зелен развој и влијанието на климатските промени.

Стратешките приоритети на Царинската управа, исто така, кореспондираат со:

- Спогодбата за олеснување на трговијата од Светската трговска организација;
- Конвенцијата за заеднички транзит на Европската Унија;
- Приоритетите и Акцискиот план за развој на Регионален заеднички пазар во рамки на Берлинскиот процес;
- Приоритетите на Програмата за Open Balkan;

- Ревидираната Кјото конвенција за поедноставување на царинските постапки;
- Препораките од Извештајот за напредокот на Република Северна Македонија во процесот на приклучување кон Европската унија;
- Ревидираната Аруша декларација за интегритет и борба против корупцијата;
- Меѓународната конвенција на Обединетите нации за борба против меѓународен организиран криминал;
- Приоритетите на Европското партнерство со Република Северна Македонија и најдобрите практики од странските царински организации со кои Царинската управа има склучено договори за административна соработка.

1.2 Усогласеност со одделните стратегии на Царинската управа со кои се дефинирани конкретни стратешки ориентирани активности во посебни области на делување

Оваа Стратегија се надоврзува на претходно реализираните активности и е комплементарна на стратешките активности дефинирани со одделните стратегии на Царинската управа кои се однесуваат на специфични домени на спроведување на мисијата на службата:

- Стратегија за развој на ИКТ на Царинската управа 2021-2025;
- Стратегија за управување со ризици за царински прашања 2018-2022;
- Стратегија за интегритет и борба против корупцијата во Царинската управа на Република Северна Македонија 2019-2022;
- Стратегија за обука и развој на компетенции во Царинската управа на Република Северна Македонија 2021-2023;
- Стратегија за управување со човечките ресурси на Царинската управа 2020-2022;
- Стратегија за унапредување на статусот на Овластен економски оператор 2021-2023.

2. Анализа на состојбата во рамки на надлежностите на Царинската управа

Царинската управа на Република Северна Македонија како орган во состав на Министерството за финансии ги врши работите од својата надлежност согласно Законот за Царинската управа, Царинскиот закон, Законот за царинска тарифа, Законот за акцизите, Законот за царински мерки за спроведување на заштита на права од интелектуална сопственост, Законот за данок на додадена вредност, Законот за данок на моторни возила и други закони со кои се уредува увозот, извозот и транзитот на стоки, како и други закони со кои се регулираат други работи кои се во надлежност на Царинската управа.

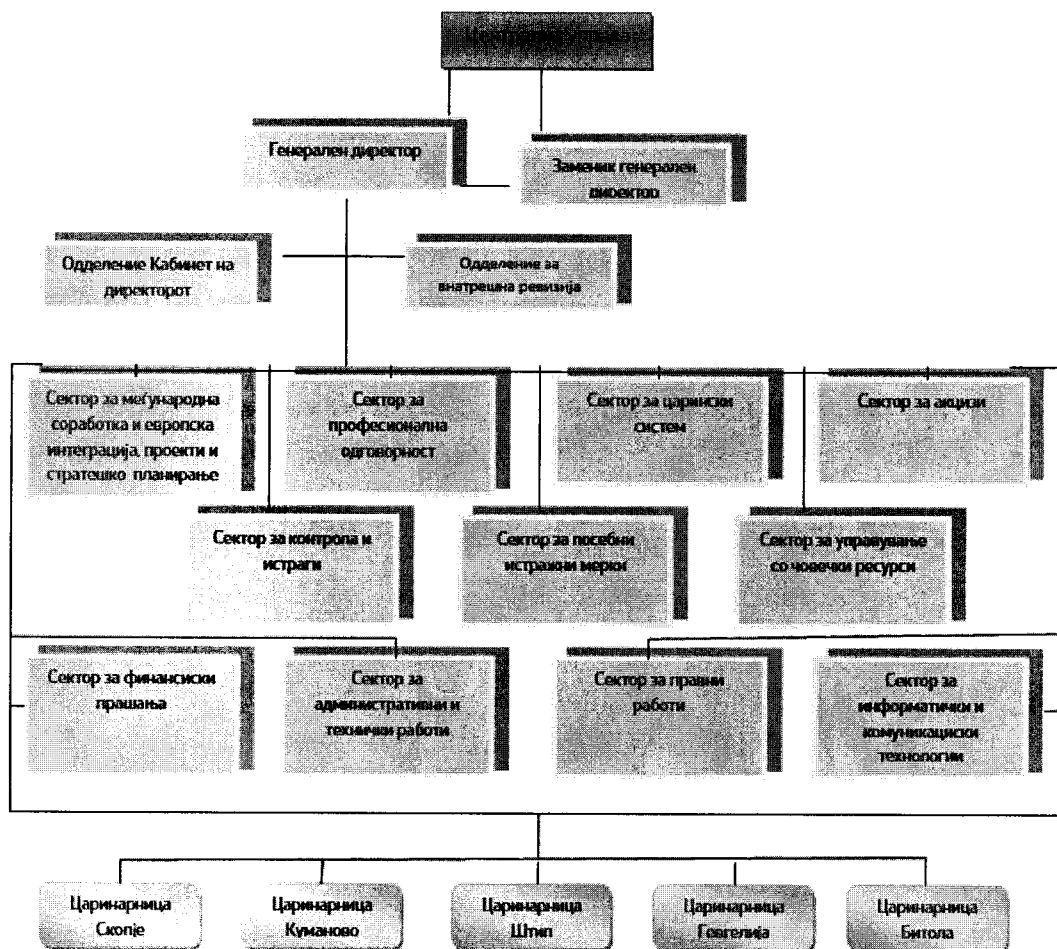
Царинската управа ги извршува задачите во рамките на своите надлежности преку Централната управа – централна точка која ги координира и управува царинските надлежности на целата територија на Република Северна Македонија и царинарниците кои

координираат и управуваат со одреден регион, вршат царинско работење во патнички и товарен сообраќај и кои спроведуваат мерки за царински надзор, царинење, спречување на незаконски увозни, царински управни и царински прекршочни постапки, присилна наплата на царински давачки преку нивните организациони единици - царински испостави.

Работата се извршува преку основни организациони облици (сектори и царинарници) и внатрешни организациони облици (одделенија, служби, царински испостави и отсеци).

Главните области на работа на ЦУРСМ опфаќаат задачи поврзани со царини и акцизи (пресметка и наплата на давачки, надзор, контрола, царинење на стоки, истрага и разузнавање, наплата на парични казни) и други задачи утврдени со закон.

Организациона шема на Царинска управа

Царинската управа активностите ги финансира преку финансиски средства обезбедени од Буџетот на Република Северна Македонија, преку буџетските програми 20-Царинска управа и 22- Унапредување на капацитетите на контрола врз примена на законите, како и преку потпрограмите на Владата МА-Помош при транзиција и институционална надградба и МБ-Прекугранична соработка. Дел од планираните активности се финансираат со кредит